

JEAN-BAPTISTE ESTRADÉ

Spomienky na Bernadetu

TICHÉ
SVETLO
Z LÚRD

 ZACHEJ®.sk

TICHÉ
SVETLO
Z LÚRD

Spomienky na Bernadetu

JEAN-BAPTISTE ESTRADÉ

TICHÉ
SVETLO
Z LÚRD

Spomienky na Bernadetu

Vydal: © Zachej.sk, 2022

Preklad: Silvia Koscelanská-Hajdučeková

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Zuzana Hašková

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-594-2

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat' v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

PREDSLOV

V o svete možno navštíviť veľa pútnických miest, o ktorých sa hovorí, že sa tam prihodilo čosi nadprirodzené. Jedna z najznámejších udalostí tohto druhu sa odohrala pred 165 rokmi v mestečku Lurdy na juhu Francúzska, kde sa Panna Mária zjavila chudobnému dievčaťu *Bernadete Soubirousovej*.

Lurdy, ležiace v tieni mlčiach hôr, obklopené starými múrmi saracénskeho hradu, boli v tom čase iba malé, farbisté pyrenejské mestečko. V skale na úbočí hory (vieille masse - odtiaľ Massabielle), ktorá sa nachádza na západ od mestečka, príroda vytvorila jaskyňu. Kto sa dotkne jej kamennej steny, akoby sa ponoril do Božieho objatia, pevného ako skala. Nič iné vo svojom vnútri neprežívala ani Bernadeta, keď povedala: „Bolo to moje nebo.“

11. februára 1858 sa štrnásťročná dievčina vybrala so svojou sestrou a ich priateľkou do lesa na drevo, keď pri jaskyni Massabielle uvidela Paniu oblečenú v bielom. Zvony práve zvonili na populnejšiu modlitbu...

Takto si na onen deň spomína Bernadeta: „Cítila som závan vetra, akoby sa blížila búrka, a zbadala som krásnu Paniu obklopenú svetlom. Veľmi som sa preľakla. Pretrela som si oči rukami, či sa mi azda niečo nezdá - ale Pani tam ďalej stála.“

Hoci jej spočiatku nikto neveril, pri ďalších zjaveniach sa ukáže, aká hlboká je ich podstata. Pri jednom z nich Pani v bielom povie Bernadete: „*Ja som Nepoškrvené počatie.*“ Len štyri roky

predtým, 12. decembra 1854, pápež Pius IX. dogmatickou bulou *Ineffabilis Deus* vyhlásil za „Bohom zjavené učenie, že osobitnou milosťou a privilegiom všemohúceho Boha a vzhľadom na zásluhy Ježiša Krista, Spasiteľa ľudského pokolenia, bola Preblahoslavená Panna Mária uchránená od akejkol'vek škvrny dedičného hriechu a ním nedotknutá od prvej chvíle počatia“ (DS 2803). Nuž a v Lurdoch je to ona sama, kto v miestnom dialekte vysloví: „*Que soy era Immaculada Concepciou.*“

Slová, ktorými Panna Mária potvrdila obsah dogmy, a súčasne i svoju totožnosť, vyvolali búrlivú diskusiu i námietky v teologických kruhoch. Pritom ich sprostredkovalo dievča také jednoduché a nevzdelané, že nemohlo mať potuchy o tom, čo je Nepoškrvené počatie. Miestny farár a rehoľníčky, ktoré ju vyučovali katechizmus, dosvedčili, že Bernadeta nemala ani vedomosť, že Boh je Trojica - ako by teda mohla rozumieť teologickej formulácii Nepoškrvené počatie?

Ako druhé posolstvo zásadného významu Panna Mária odovzdala Bernadete výzvu na modlitbu a pokánie, ktoré sú cestou k oslobodeniu sa od hriechu. Prameň, ktorý tak tajomne začal vyvierat' pri Jaskyni zjavenia, poukazuje na krstný prameň, kde sa všetci obmývame v krvi Baránka - z jeho živej vody môže každý čerpať a piť zadarmo. V Jánovom evanjeliu čítame: „Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie“ (Jn 10,10). Spolu so svojím Synom nás aj Panna Mária volá k plnému životu, lebo nie veda ani technický pokrok, ale modlitba a pokánie zachraňujú svet.

Kto z nás by nepoznal stav, keď nám chýba viera a radosť, keď sme malomyseľní, skleslí, bez iskry a nadšenia, ktoré by v nás roznieť pocit, že On je tu. A práve do takýchto situácií vstupuje Mária, aby v nás oživila vieru.

Nič nie je skryté pred Božou tvárou. Tu a teraz môžeme prijať pozvanie Božej Matky, aby sme žili odovzdaní do Božej vôle a kráčali k svätosti.

Čo povedala Bernadete: „Nesľubujem ti, že budeš šťastná v tomto živote, ale v budúcom“, platí aj pre nás. Kým totiž žijeme vo svete, kráčame v akejsi neistote viery, ktorá môže duši spôsobiť ozajstnú bolesť. V prípade Bernadety sa jej veľké utrpenie spájalo s veľkou láskou a trpezlivosťou, s akou všetko znášala. Ved' mala živú vieru, ktorú posilnilo ubezpečenie Panny Márie o jej budúcom šťastí.

Bernadeta sa s Nepoškvrneným počatím stretla osemnásťkrát (naposledy 16. júla 1858) a o nejaký čas odišla do kláštora v Nevers-sur-Loire, kde prijala meno Mária Bernarda. Tam v roku 1879 vo veku tridsaťpäť rokov tiež zomrela, a keď jej telo niekoľko rokov po smrti exhumovali, našli ho bez akejkoľvek známky rozkladu. Pápež Pius XI. vyhlásil v roku 1933 Bernadetu za svätú.

Rehoľná sestra a neskoršia matka predstavená rádu, ktorá žila spolu so sestrou Máriou Bernardou v kláštore v Nevers až do jej zosnutia, ju nazvala Máriinou ľaliou či dôverníčkou nepoškvrnenej Panny.

Dnes, po uplynutí 165 rokov, môžeme povedať, že nezveličovala. Stretnutie Bernadety Soubirousevej s „krásnou Paňou“ bolo hlboko dôverné, mystické a oblažujúce a niet pochyb, že dievčatko bolo dieťaťom podľa jej srdca. My všetci máme to šťastie, že nielen pre ňu, ale pre celý svet prišla Matka Božia do Lúrd, aby otvorila poklady svojho milosrdenstva.

*Ó, Mária, bez poškvrny hriechu počatá,
oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame!*

SILVIA KOSCELANSKÁ-HAJDUČEKOVÁ

PREDHOVOR AUTORA

V čase zjavení som v Lurdoch pôsobil ako daňový úradník. Keď sa začali množiť správy o jaskyni, nevenoval som im žiadnu pozornosť, považujúc ich za vymyslené bájky. Zatiaľ čo všeobecné vzrušenie rástlo každým dňom, ba z hodiny na hodinu: obyvatelia Lúrd, zvlášť ženy, sa v prúdoch náhlili k massabiellskym skalám a potom si vymieňali dojmy s neobyčajným nadšením. Mňa sa však naivná viera a vytrženie týchto dobrých ľudí nijako nedotýkali, bez akéhokoľvek skúmania alebo preverenia, čo sa vlastne deje, som sa všetkému vysmieval až do dňa siedmeho zjavenia. Toho dňa - ó, nezabudnutel'ná chvíľa môjho života! - ma nepoškvrnená Panna pritiahla k sebe a ako úzkostlivá matka, ktorá sa vždy stará o svoje blúdiate dieťa, ma priviedla k jaskyni. Tam som uvidel Bernadetu v stave blaženosti a počul pochvalné zvolania... Neopísateľný, priam nebeský výjav!

Premožený a presvedčený tým, aký bol samozrejímavý, plazil som sa po kolenách smerom k tajomnej nebeskej Panne, ktorej prítomnosť som tak jasne vnímal. Vtedy som prvý raz vyznal svoju vieru: moje predsudky v okamihu zmizli a nielenže som viac nepochyboval, ale už som nasledoval zvláštny hlas, ktorý ma odvtedy volal k jaskyni. Takto som prišiel až pod posvätnú skalú, kde som sa zamiešal do davu ľudí, aby som spolu s nimi prejavoval svoj údiv i vieru.

Keď sa stalo, že ma úradnícke povinnosti zadržali mimo Lúrd, moja sestra, ktorá sama s nábožným napätím sledovala

massabiellske udalosti, mi každý večer oznámila, čo videla a počula počas dňa, a postrehy, ktoré predkladáme, sú teda naše spoločné. Zapisoval som ich postupne podľa dátumu, aby som na nič nezabudol, a tak na konci pätnástej z návštev, ktoré Panna Mária sľúbila Bernadete, sme mali v rukách malý poklad poznámok, síce kostrbatých, ale vierohodných a bezpečných.

Pokiaľ ide o prvých šesť zjavení, nevedel som, ako prebiehali, a hoci moje poznámky zostali neúplné, veľmi som sa o nich neprezvedal. Ale aj tu mi šťastne poslúžila okolnosť, ktorá nečakane nahradiła môj nezáujem: Bernadeta, ktorá po zjaveniach často prichádzala k mojej sestre, sa stala našou priateľkou a dôverníčkou. Mal som tak príležitosť na všetko sa jej popýtať a to drahé dieťa mi odpovedalo s nenútenou prostotou, takže mi nezamĺčala ani dojemné maličkosti z prvých rozhovorov, ktoré viedla s Kráľovnou neba. Podrobné dejiny zjavení, ako ich prináša moja kniha, azda až na niekoľko detailov, sú akýmsi spojením Bernadetinho rozprávania a pravdivej správy o tom, čo sme mohli osobne zistiť ja a moja sestra.

Moje zaznamenanie udalostí, ktoré sa prihodili pod massabiellskou skalou, malo jediný cieľ - aby mi pomohli utvoriť si osobný a trvalý úsudok. Chcel som mať poruke vlastný pamätník, poznámky, čo by mi pripomínali sladké dojmy, ktoré tak mocne pripútali moju dušu k jaskyni. Na to, že by som ich raz uverejnil, som nikdy nepomyslel.

Čo ma teda primálo k tomu, aby som tak napokon spravil? Od roku 1860, keď som opustil Lurdy, neuplynul rok, aby som počas prázdnin nezamieril k jaskyni, neprosil tam svätú Matku a neoživoval si drahé spomienky. Pri tej príležitosti som sa viackrát zhováral s dôstojným otcom Sempém, dobrým predstaveným misionárov, ktorý ma zakaždým nabádal, aby som svoju prácu upravil a vydal. Naliehanie svätého reholníka mi nedalo pokoja, lebo páter Sempé bol človek prozreteľnosti, ktorého slová a diela, viditeľne inšpirované Božím Duchom, ma vždy nadchli svojou múdrosťou. V massabiellskom kláštore, ktorý spravoval, všetko dýchalo srdečnosťou, súladom a vrúcnou horlivosťou o spásu duší.

Prostriedkom, ako zadarmo uskutočniť svoje zámery a ochrániť svoje záujmy, bol pre pátra Sempého ruženec. Nikdy ho nespúšťal z rúk, a keď v zbožnom rozjímaní tak precítene odriekal modlitby, priam povznášal duše do vyšších sfér. Heslo, ktorým sa riadil celý svoj život - Všetko pre Boha -, mal na perách aj v hodine svojej smrti.

Okrem pátra Sempého žil v massabiellskom kláštore aj muž s uhladenými spôsobmi, veľký vedec, ale prostý a pokorný, akoby posledný z rehoľníkov, ktorého usmievať tvár, milota a pôvab naplnili každého, kto sa s ním stretol, láskou a úctou. Reč je o vzdelanom barónovi zo Saint-Maclou, ktorý rozhorčený nad postojom neznabožských a rozkolníckych časopisov voči zázraku svätej Panny prišiel k jaskyni, aby pripravil apológiu. Svojich kolegov v lekárskej vede, bez ohľadu na ich názory alebo vieru, vyzval na spoluprácu a žiadal ich, aby s ním študovali zázraky, ktoré sa stali pri massabiellskom prameni. Jeho výzva nezostala bez ohlasu, čoho dôkazom je zisťovacia kancelária zriadená na tento účel. Od svojho vzniku sa pozvoľna vyvíjala, až nadobudla význam akejsi kliniky, ktorá každý rok hostí učencov zo všetkých oblastí, vynikajúce osobnosti rôznych náboženstiev, ale aj skeptikov a neveriacich.

Obaja, šľachetný doktor a ctihodný otec predstavený, ma presviedčali, aby som neváhal a publikoval svoje pamäti o massabiellských zjaveniach. Ja som však namietal, že tak vysoko, ako je predmet zjavení, sa nedokážem pozdvihnúť. Nakoniec ale mravná autorita, o ktorej som veril, že ju musím poslúchnuť, rozptýlila moje úzkosti a zlomila môj odpor.

V roku 1888, pri jednej z mojich každoročných návštev v Lurdoch, ma páter Sempé predstavil monsignorovi Langénieuxovi, remešskému arcibiskupovi. Čulý prelát ma prijal veľmi láskavo, hovoriac:

„Počul som o vás, že ste jedným zo svedkov zjavení...“

„Áno, monsignor,“ odvetil som, „hoci jej nie som hoden, svätá Panna mi udelila tú milosť.“

„Na konci hostiny vás poprosím, aby ste sa s nami podelili o dojmy, ktoré vo vás také veľké a krásne veci museli zanechať.“

„S radosťou, monsignor.“

Po tom, čo som opísal scény, ktoré sa mi najhlbšie vtisli do pamäti, arcibiskup povedal: „Udalosti, o ktorých hovoríte, sú natoľko pozoruhodné, že o nich nestačí rozprávať. Chceme, aby vaša správa bola vytlačená a sprístupnená verejnosti pod vašim menom a s vašim prehlásením ako svedka.“

„Monsignor, dovoľte, aby som vás čo najpokornejšie upozornil, že som slabý človek. Bojím sa, že dielo svätej Panny by som mohol skresliť a že by som oslabil vieru pútnikov.“

„Ako to?“

„Nie som totiž zručný v písaní, a aby som vyhovel prianiu, ktorým ste ma poctili, potreboval by som veľký spisovateľský talent.“

Na chápané, ale autoritatívne slovo monsignora Langénieuxa, ktoré sprevádzali súhlasné gestá pátra Sempého, musel som sa podriaadiť a sľúbiť, že ho poslúchnem. A napriek všetkej svojej nedokonalosti dnes plním svoj sľub.

Teraz, ó, dobrá Panna, už môžem položiť svoje pero k tvojim nohám, veľmi šťastný, že som ti smel vzdať chválu a opísať tvoje dobrodenia. Ponúkam ti svoju skromnú prácu a znovu opakujem najvrelšie modlitby, ktorými som sa na teba obrátil pri rozprávaní o siedmom zjavení, ktorého som bol šťastným svedkom:

Ó, Matka! Moje vlasy zbeleli a stojím nad hrobom. Nemám odvalu čo len ukradomky sa pozrieť na svoje hriechy a viac než kedykoľvek sa túžim utiekať pod plášť tvojho milosrdenstva. Až teda príde moja posledná hodina a ja sa postavím pred tvoje velebného Syna, ráč mi byť Orodovnicou a spomeň si, že si ma videla v dňoch svojho zjavenia, ako na kolenách vyznávam vieru pod posvätnou klenbou lurdskej jaskyne.

JEAN-BAPTISTE ESTRADE

PRVÁ ČASŤ

LURDSKÉ ZJAVENIA

LURDY

Mestečko Lurdy, ktorého meno sa stalo takým vychýreným, bolo až do čias zjavenia takmer neznáme. Keď sa cestujúci prichádzajúci vlakom od Tarbes zastaví na lurdskej stanici, na juhu zbadá toto Máriino sídlo, ako sa uprostred zelene velebne rozkladá na prvých horských výbežkoch. Starý hrad postavený na vysokej skale vládne mestu od východu a s radom bielych domov, ktoré mu ležia pri nohách, tvorí úchvatný obraz plný kontrastov. Hoci pôsobí mocným dojmom, nie je to on, ktorý priťahuje oko pútnika, ale štíhla, dôstojná veža, ktorá sa o čosi ďalej, na západe, hrdo vypína k nebesiam. Veža patrí k Bazilike Panny Márie Lurdskej a zároveň označuje Jaskyňu zjavení.

Ak do Lúrd prichádzame od Pau, naskytne sa nám celkom odlišný pohľad: priesmykom vstúpime do krásneho údolia obklopeného pohorím Jer a mohutnými zrúcaninami starého hradu, napravo skalnatým masívom a naľavo zelenými pahorkami tvoriacimi akýsi amfiteáter. V strede neveľkej doliny, ktorou sa vinie modravý prúd Gávy, sa v perleťovej belosti skvie vznešená bazilika so svojou vežou. Pred ňou je vidieť monumentálne rampy obopínajúce novú Ružencovú baziliku a okolo svätyne sa ako veniec tiahnu kláštory. To všetko akoby vyrastalo z Jaskyne zjavení, svedkyne toľkých zázrakov! Podvečer, zvlášť počas veľkých pútí, býva ožiarená tisícami svetiel, ktorých odlesk jej dodáva vskutku čarovný vzhľad.

Čo povedať o Lurdoch, niekdajšom sídle grófov z Bigorre? V dobe zjavenia v opevnenom hrade slúžila posádka pešiakov a dve alebo tri stotiny jazdcov obývali kasárne ležiace niekoľko sto metrov od mesta. Lurd'ania, ako obyvatelia všetkých južných miest, sú plní života a nie neučení. Keď sa dajú do reči s cudzincami, hovoria po francúzsky, ale v rodinnom kruhu dávajú prednosť miestnemu nárečiu. Keďže sa vyznačuje zvláštnou oduševnenou jemnosťou, niet lahodnejšieho zvuku ako nenútený rozhovor medzi domácimi. Od nepamäti v Lurdoch pôsobia dobročinné spoločnosti, ktoré sa aj teraz nazývajú bratstvami. Predtým malo každé remeslo svoje bratstvo a ešte v roku 1858 bolo deväť z nich činných. Hlavne zásluhou takýchto inštitúcií, celkom preniknutých duchom evanjelia, zostali obyvatelia mestečka verní svätej náuke a plneniu náboženských povinností. V ich očiach združenie, ktoré nemá korene v kresťanskom duchu, nemá cenu. Táto a podobné zásady robia tunajších hluchými voči moderným teóriám a udržiavajú život v tradíciách minulosti, ktoré si ľudia dosiaľ pochvaľujú. Školy, ktoré viedli ako laickí učitelia, tak aj rehoľníci, sa tešili rovnakej podpore a ochrane a v oboch prípadoch malo vyučovanie náboženstva čestné miesto.

Odhladnuc od rozdielu, ktorý by sme zbadali pri porovnaní predošlého stavu s terajším, nemožno poprieť, že Lurdy ani pred zjaveniami neboli tichým či mŕtvym miestom. Už preto, že v nich sídlila vojenská posádka, bolo tam rušno. Lurdské trhy, popri tých tarbských, boli považované za najlepšie v širom okolí a raz za čas sa postarali o mohutný príliv ľudí. V lete zase prichádzali drožky z Pau, Tarbes a kúpeľov Bigorre a privádzali obchodníkov, turistov a kúpeľných hostí. Počas kúpeľnej sezóny sa hlavná ulica v Lurdoch stávala takou rušnou a živou, že sa podobala skôr na veľkomestskú triedu než na ulicu provinčného mestečka. Vyhľadávaným cieľom návštevníkov bol tiež mohutný lurdský hrad, opradený povestami historického i legendového pôvodu. Stará

pevnosť, ktorej korene siahajú do stáročí dávno minulých, videla na svojom cimburí viat' rímske, saracénske i anglické prápory, bola svedkom, ako pod jej hradbami zápasili medzi sebou feudálne kniežatá a ako sa jej napokon márne pokúšali zmocniť protestantské hordy. V ďalšom období sa hrad stal sídlom vojenského guvernéra provincie, ale jeho vojenská sláva pominula, keď ho ešte neskôr premenili na štátnu väznicu. Tým sa však úpadok nezastavil a pevnosť bola prestavaná na kasárne a potom na obyčajné skladiško, až napokon prešla do vlastníctva mesta Lurdy.

Ale aj napriek svojej občasnej živosti a čulosti sa mesto Lurdy zdalo odsúdené na zabudnutie, nebyť udalosti vymykajúcej sa zo sféry prirodzených ľudských záležitostí, ktorá ho vyniesla na svetlo. Všade na zemi je dnes známa ona veľká udalosť, ktorú sa chystám opísať. Pôsobením Ducha Svätého slávny pápež blahoslavený Pius IX. svojou neomylnou autoritou v roku 1854 slávnostne prehlásil za článok všeobecnej viery, že najsvätejšia Panna Mária, Matka Božia, bola počatá bez poškvrny dedičného hriechu. Pri tej správe sa rozochvel celý svet a vysielal k nebu nesmierne a nadšené krédo. Nepoškvrnená Panna, dojatá prejavmi nehy od svojich pozemských detí, ako milovaná Kráľovná, ktorá prijíma hold svojich poddaných, ráčila zostúpiť medzi ne a priniesť im akoby ozvenu neba. Tak v roku 1858 odpovedala na neomylné prehlásenie námestníka Ježiša Krista spred štyroch rokov. V podobe mladej dievčiny, podobe priam odrážajúcej nevinnosť a čistotu, opustila nebesia a svoju panenskú nohu položila na lurdskú skalu. Zahalená v jase ako na hore Tábor tam pred pokorným a slabým dieťaťom z ľudu vyslala vd'ačný pohľad k večným výšinám a povedala: „Som Nepoškvrnené počatie.“

